

Intergemeentelijke samenwerking: sturing en controle vanuit de gemeente

Presentatie gemeente Overbetuwe
Dinsdag 26 augustus 2014

*dr. Marieke van Genugten
Sectie Bestuurskunde & Politicologie
Faculteit der Managementwetenschappen*

Verwachtingen van samenwerken

- Kwaliteit en continuïteit van dienstverlening
- Vergroting bestuurskracht
 - besliscapaciteit
 - uitvoeringscapaciteit (kennis en kunde, professionaliteit)
 - verantwoordingscapaciteit
- Kostenbesparing
- Vermindering kwetsbaarheid

Verwachtingen van samenwerken

- Kwaliteit en continuïteit van dienstverlening
- Vergroting bestuurskracht
 - besliscapaciteit
 - uitvoeringscapaciteit (kennis en kunde, professionaliteit)
 - verantwoordingscapaciteit
- Kostenbesparing
- Vermindering kwetsbaarheid

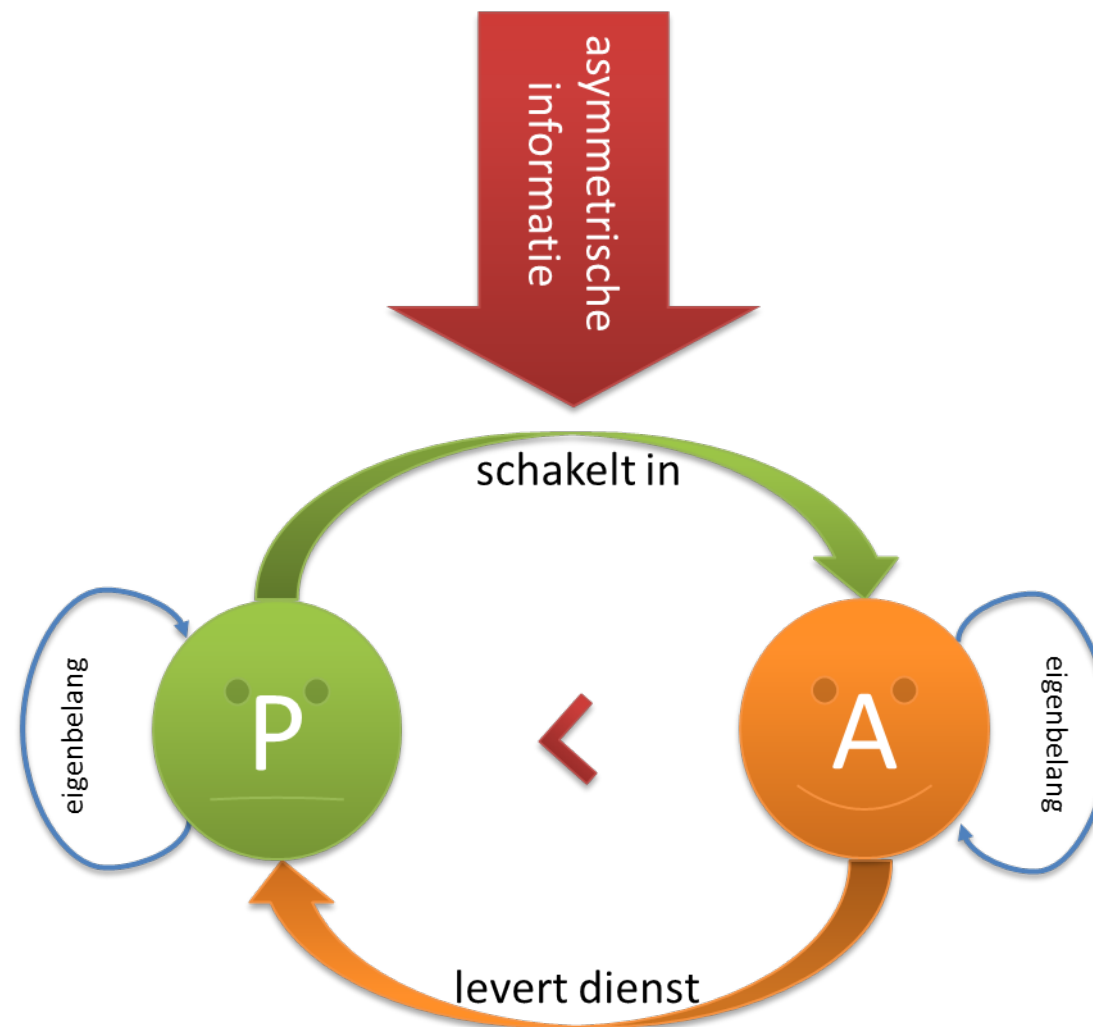
**Verwachte
schaalvoordelen,
maar ook
schaalnadelen**

Kritische succesfactoren: theorie en praktijk

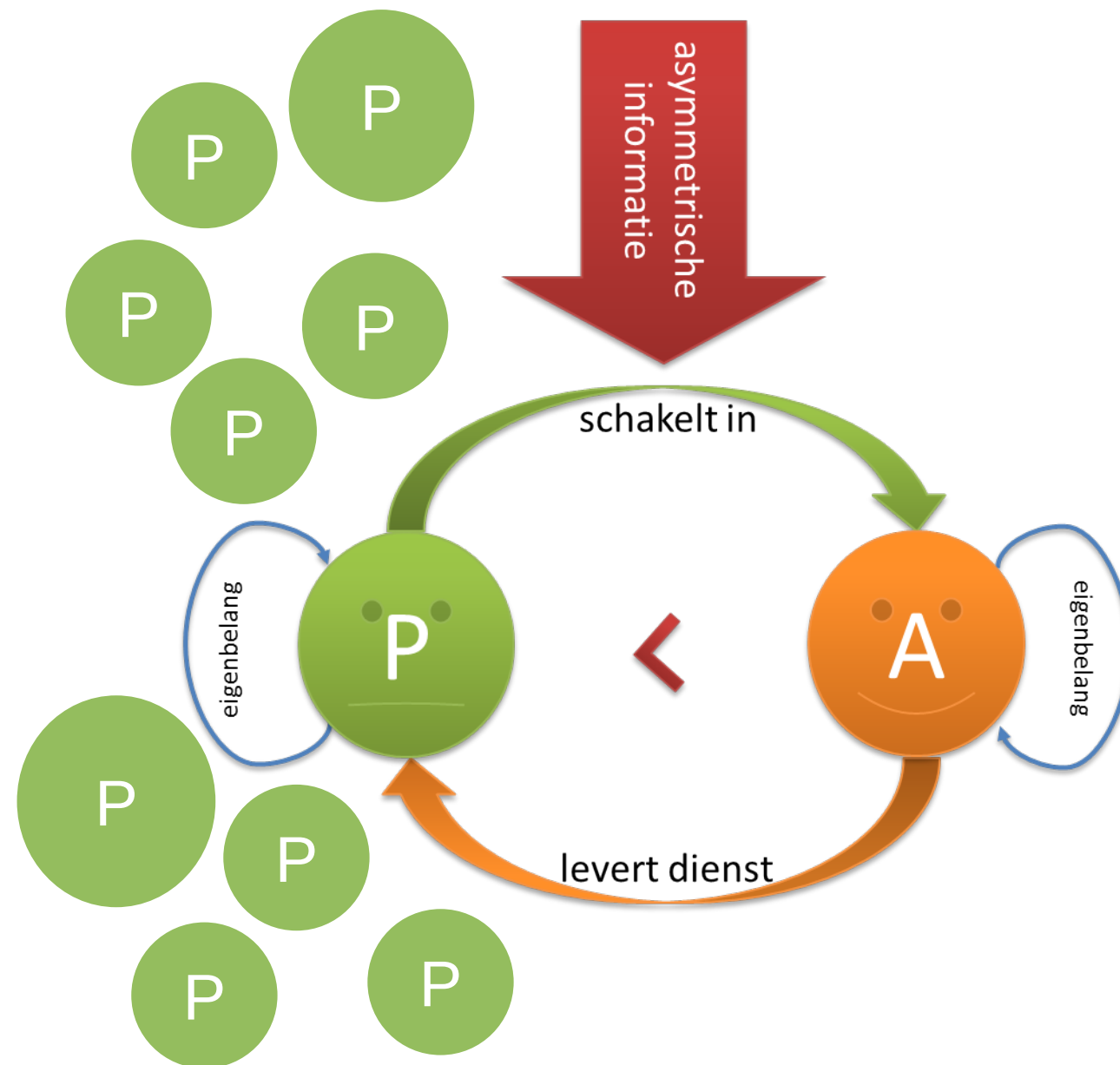
Type factoren/theorie	Institutional Collective Action	Collaborative Governance	Regional regimes
<i>Politiek</i>	- de mate waarin samenwerking baten oplevert - mate waarin kosten en baten van onderhandelingsresultaat onder samenwerkingspartners kunnen worden verdeeld.	- noodzaak om samen te werken - bemiddelend en bindend leiderschap - gelijkwaardigheid betrokkenen op gebied van macht en middelen	- regionale sense of urgency - leiders met niet-bestuurlijke achtergrond die politieke tegenstellingen kunnen overbruggen
<i>Institutioneel</i>	- aantal samenwerkingspartners - consistentie juridisch kader voor samenwerking - vormen van regionale volksvertegenwoordiging - onderling vertrouwen	- conflictregulerende mechanismen - openheid en exclusiviteit besluitvorming - onderling vertrouwen - kwaliteit persoonlijke contacten	- mogelijkheden voor informele ontmoetingen - kwaliteit persoonlijke contacten - overkoepelend regionaal bestuur
<i>Sociaal-cultureel</i>	- regionale homogeniteit in bevolkingssamenstelling - maatschappelijke eenheid regio - hechtheid regionale netwerken	- Regionale solidariteit en lotsverbondenheid	- sterke regionale maatschappelijke netwerken - brede maatschappelijke betrokkenheid, maatschappelijke druk

Boogers, M. (2013). *Innovatie en regionaal bestuur. Oratie Universiteit Twente.*

Opdrachtgever-opdrachtnemerschap

Opdrachtgever-opdrachtnemerschap bij intergemeentelijke samenwerkingsverbanden

Opdrachtgever-opdrachtnemerschap: twee perspectieven

Principaal-agent (uitvoerder)	Principaal-steward (rentmeester)
zakelijke relatie: eigen belang	collegiale relatie: collectief belang
tegengestelde doelen	gedeelde doelen en visie
op controle gericht	gericht op betrokkenheid
gedetailleerde instructie en controle op verantwoording	globale instructie en controle op verantwoording
informatie verzamelen	vertrouwen
financiële prikkels sancties	autonomie verantwoordelijkheid gedeelde cultuur en normen

Aangepast op basis van: Van Slyke (2007). Agents or stewards: using theory to understand the government-nonprofit social service contracting relationship. Journal of Public Administration Research and Theory, 17(2), 157-187.

Sturing vanuit de gemeenten als opdrachtgevers

Hoe positie gemeente(raad) versterken uitgaande van informatieachterstand en mogelijke belangentegenstelling?

Vooraf

- afwegen met wie, welke taken, welke vorm
- gezamenlijke visie ontwikkelen
- heldere doelen formuleren
- kwaliteitsnormen ontwikkelen en opnemen in contract
- budgetteren op verrichtingen, niet op uren
- eindigheid

Sturing vanuit de gemeenten als opdrachtgevers

Hoe positie gemeente(raad) versterken uitgaande van informatieachterstand en mogelijke belangentegenstelling?

Vooraf

- afwegen met wie, welke taken, welke vorm
- gezamenlijke visie ontwikkelen
- heldere doelen formuleren
- kwaliteitsnormen ontwikkelen en opnemen in contract
- budgetteren op verrichtingen, niet op uren
- eindigheid

Gedurende samenwerking

- blijven investeren in gezamenlijke visie en relatie
- regelmatig contact onderhouden (frequentie, inhoud, vorm)
- kennis in huis houden
- uren- en productenadministratie bijhouden en controleren
- inzage vragen in klachten en hun afhandeling
- afnemers (burgers) bevragen op tevredenheid
- externe evaluatie (rekenkameronderzoek), deelname aan benchmarks
- samenwerking in publiciteit houden: reputatie op het spel laten staan

Sturing vanuit de gemeenten als opdrachtgevers

Hoe positie gemeente(raad) versterken uitgaande van informatieachterstand en mogelijke belangentegenstelling?

Vooraf

- afwegen met wie, welke taken, welke vorm
- gezamenlijke visie ontwikkelen
- heldere doelen formuleren
- kwaliteitsnormen ontwikkelen en opnemen in contract
- budgetteren op verrichtingen, niet op uren
- eindigheid

Gedurende samenwerking

- blijven investeren in gezamenlijke visie en relatie
- regelmatig contact onderhouden (frequentie, inhoud, vorm)
- kennis in huis houden
- uren- en productenadministratie bijhouden en controleren
- inzage vragen in klachten en hun afhandeling
- afnemers (burgers) bevragen op tevredenheid
- externe evaluatie (rekenkameronderzoek), deelname aan benchmarks
- samenwerking in publiciteit houden: reputatie op het spel laten staan

Herziening

- mandaat verkleinen bij afnemend vertrouwen
- controle verhogen bij afnemend vertrouwen